

Locatie in beeld.
Pedagogisch werkplan
van onze locatie
buitenschoolse opvang
(bso) Vijfkamplaan

2023

Inhoud:

Inleiding.

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

- Onze locatie
- Basisgroepen
- Beroepskracht-kindratio (BKR)
- Beroepskrachten in opleiding

Opvoeden doen we samen.

Met ouders

- Kennismaken en wennen
- De mentor
- Elkaar informeren
- Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Door groepsmanagement

- Gedifferentieerd werken
- Teamwerk
- Samen kinderen volgen
- Naar een volgende groep
- Signaleren van bijzonderheden
- Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen
- Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

Met andere organisaties

- Samenwerken met het onderwijs
- Samenwerken met andere organisaties

In een rijke uitdagende omgeving.

- Verschillende bso's
- Indeling van de ruimte
- Inrichting van de hoeken en plekken
- Geordend materiaal
- Buitenruimte

Met ruimte voor initiatief.

- Vrij spel en uitnodigende activiteiten
- De overgang van school naar bso
- Vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen

Altijd in dialoog.

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

- Activiteiten waarbij de basisgroep verlaten wordt
- Extra opvang afnemen
- Meertalige bso
- Omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen
- Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Bijlage 1. De ontwikkelingsgebieden op een rij

Bijlage 2. Gebruikte literatuur

Locatie in beeld.

Pedagogisch werkplan van onze locatie voor buitenschoolse opvang (bso)

Naam locatie: **Vijfkamplaan**
Adres locatie: **Vijfkamplaan 6 – 5624 EB - Eindhoven**
Op onze locatie is de leidinggevende: **Erwin van de Donk**
Hij krijgt leiding van: **Kelly Libregts**

Waar in dit pedagogisch werkplan 'ouders' staat, kan ouder(s)/verzorger(s) worden gelezen.

Inleiding.

Dit pedagogisch werkplan is bestemd voor iedereen die benieuwd is naar onze locatie – van ouders en verzorgers tot medewerkers van de GGD. Voor onze eigen pedagogisch professionals is het een naslagwerk. Het pedagogisch werkplan beschrijft de sfeer op onze locatie én de manier waarop we voldoen aan de wettelijke pedagogische eisen.

Het pedagogisch werkplan *Locatie in beeld* ligt in het verlengde van *Ik ben in beeld*: het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG.

Ik ben in beeld in het kort

Kinderen zijn ontdekkers, onderzoekers, kunstenaars, kunstmakers, wetenschappers, handarbeiders – alles is in aanleg aanwezig. En elk kind is uniek. Geboren met een eigen aard en karakter, met aanleg en talent voor de eigen persoonlijke ontwikkeling. Het is aan ons om dat te zien, om ieder kind in beeld te hebben. We verrijken de ontwikkeling van kinderen door dagelijks te kijken naar hun welbevinden en betrokkenheid. Voelt het kind zich goed? En is de betrokkenheid hoog? Dat zijn de vragen die ertoe doen. Met welbevinden en betrokkenheid als kompas krijgen we onmiddellijk feedback over onze inzet en interactie met de kinderen. Doen we de goede dingen? We zien het direct: kijk hoe het kind zich voelt en hoe betrokken het is.

Met vier pijlers stimuleren we dagelijks het welbevinden en de betrokkenheid:

- Opvoeden doen we samen
- In een rijke uitdagende omgeving
- Met ruimte voor initiatief
- Altijd in dialoog

In dit pedagogisch werkplan van de locatie lees je hoe we praktisch invulling geven aan de vier pijlers. In het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG lees je meer over de visie erachter.

Nieuwsgierig naar ons complete pedagogisch beleid? Download [Ik ben in beeld](#)

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

In dit hoofdstuk: een beschrijving van de locatie, de basisgroepen, de beroepskracht-kindratio en de inzet van beroepskrachten in opleiding.

Onze locatie

Korein Vijfkamplaan kenmerkt zich als sport- en spel-bso. Samen met de kinderen, ouders, pedagogisch coach en het team werken wij aan een zo optimaal mogelijk pedagogisch klimaat. In een avontuurlijke omgeving verrijken wij de kindontwikkeling op pedagogisch en sportief vlak. Op het platform bewegen differentiëren wij naar hartenlust waar er voor ieder kind de ruimte is om zichzelf te kunnen zijn.

In de basisprogrammering werken wij in 11 weekse cyclussen waarvan de eerste twee weken clinic weken zijn. De activiteiten die hier worden aangeboden kunnen zowel op locatie als bij onze sportpartners in de nabije omgeving plaatsvinden. Na de clinic weken is er de mogelijkheid om tegen een kleine vergoeding 9 weken lang aan een beweegactiviteit bij de sportpartners deel te nemen. Anders kan er natuurlijk worden deelgenomen aan ons eigen actieve en creatief ingestoken basisprogramma. Naast een gevarieerd beweegaanbod is er ook de nodige ruimte voor een stukje ontspanning.

Ieder kind kan op zijn of haar niveau ontdekken waar hun affiniteit ligt en bepaalde beweegvaardigheden waar zij wensen verder uitbouwen. Op een dusdanige manier werken we aan een zo breed mogelijke lichamelijke en geestelijke ontwikkeling, en bewegen de kinderen met plezier.

Momenteel werken wij samen met zes verschillende basisscholen en op een middag ontvangen wij dan ook kinderen van meerdere scholen. De kinderen kunnen van school opgehaald worden met onze eigen Korein busjes, gebracht worden door taxi busjes of komen op eigen gelegenheid.

Op een gemiddelde middag krijgen de kinderen eerst de gelegenheid om te landen. Over het algemeen een half uurtje, op een eigen groep in de groepsruimtes. Daarmee creëren we een stukje rust en geborgenheid. Ook wordt de programmering van de middag met de daarbij behorende verwachtingen met de kinderen gedeeld. Er is ruimte tot eigen initiatief en om de dialoog aan te gaan. Tevens is er de mogelijkheid fruit en/of een cracker te eten en om wat te drinken. Daarna volgen de (beweeg) activiteiten en aansluitend is er dan tijdens het open-deuren-beleid nog de nodige ruimte tot vrij spel.

Doorgaans zijn er drie groepen geopend. Groep Fluitjes is voor de leeftijd van 4 t/m 7 jaar, kenmerkt zich door een meer 'algemene' bso inrichting, met een maximum van 19 te plaatsen kinderen op twee medewerkers. Groep Frisbees is voor de leeftijd van 7 t/m 9 jaar, kenmerkt zich door het sport & spel karakter, met een maximum van 24 te plaatsen kinderen op twee medewerkers. Groep Freestylers is voor de leeftijd van 9 t/m 12 jaar, kenmerkt zich door de openheid in combinatie met de sportzaal ruimte, met een maximum van 24 te plaatsen kinderen op twee medewerkers.

Tijdens witte weken, vakantieperiodes en studiedagen laten we de basisprogrammering los maar hebben we het gezamenlijke principe gewoonweg samen veel te willen ondernemen en weg te zetten. We kennen dan een sterk en uitgebreid animatieprogramma. Ieder dagdeel kent dan een hoofdactiviteit en/of thema wat van te voren van de nodige inhoud en voorbereiding wordt voorzien.

Een voorbeeld van onze vakantieprogrammering:

Programma van 27 december t/m 6 januari

Dinsdag 27 december 2022

Tijd	Wat	Leeftijd
Ochtend	Picoo games	4 t/m 12 jaar
Middag	Vrije spelen & hapjes maken	4 t/m 8 jaar
Middag	Urban sportpark	9 t/m 12 jaar

Woensdag 28 december 2022

Tijd	Wat	Leeftijd
Ochtend	Crazy feestdagen*	4 t/m 12 jaar
Middag	Monkey Town	4 t/m 12 jaar

Donderdag 29 december 2022

Tijd	Wat	Leeftijd
Ochtend	Crazy feestdagen*	4 t/m 12 jaar
Middag	Speelpark de Splinter	4 t/m 8 jaar
Middag	Challenge toernooi	9 t/m 12 jaar

Vrijdag 30 december 2022

Tijd	Wat	Leeftijd
Ochtend	Activiteiten carrousel	4 t/m 12 jaar
Middag	Schaatsen	4 t/m 12 jaar

Maandag 2 januari 2023

Tijd	Wat	Leeftijd
Ochtend	Ruimen in de wijk	4 t/m 12 jaar
Ochtend	Maken van fruit smoothies	4 t/m 12 jaar
Middag	Goochelaar Joost*	4 t/m 8 jaar
Middag	Trefbalspelen	9 t/m 12 jaar

Dinsdag 3 januari 2023

Tijd	Wat	Leeftijd
Ochtend	Speeltuinentocht in de wijk	4 t/m 12 jaar
Middag	Parcours kunstgrasveld	4 t/m 8 jaar
Middag	Casino Korein*	9 t/m 12 jaar

Woensdag 4 januari 2023

Tijd	Wat	Leeftijd
Ochtend	Ontdeklab locatie Keverberg*	4 t/m 12 jaar
Middag	Activiteiten carrousel	4 t/m 12 jaar

Donderdag 5 januari 2023

Tijd	Wat	Leeftijd
Ochtend	Eigen smileys maken en verven	4 t/m 12 jaar
Ochtend	Paralympics*	7 t/m 12 jaar
Middag	Bowlen	4 t/m 12 jaar

Vrijdag 6 januari 2023

Tijd	Wat	Leeftijd
Ochtend	Live TV: Bingoshow*	4 t/m 12 jaar
Middag	Crazy feestdagen*	4 t/m 12 jaar

*Nemen we deel aan programma van team activiteiten

(Programma is onder voorbehoud van noodgedwongen wijzigingen)

Korein Vijfkamplaan kent volgens het LRK momenteel een potentieel van 91 te vullen kindplaatsen en is 52 weken per jaar geopend met de volgende openingstijden:

Ma, di, do, vr: 14.30 – 18.30 uur

Wo: 12.15 – 18.30 uur

Met feestdagen zijn we gesloten en op sinterklaas-, kerst- en oudejaarsavond sluiten we om 17.00 uur. Op hele studie- en vakantiedagen zijn we van 07.30 tot 18.30 uur geopend.

Wanneer er maar één beroepskracht aanwezig zou zijn, dan is de achterwacht als volgt geregeld: De collega's van locatie Marseillelaan zijn achterwacht. Locatie verantwoordelijke Erwin van de Donk is, buiten vakantietijden, eveneens bereikbaar.

Basisgroepen

Op onze locatie werken we met vaste groepen kinderen en een vast team van pedagogisch professionals.

Naam groep	Leeftijd kinderen	Maximaal aantal kinderen
Fluitjes	4 t/m 7 jaar	19
Frisbees	7 t/m 9 jaar	24
Freestylers	9 t/m 12 jaar	24
Vakantie BSO (alle groepen)	4 t/m 12 jaar	22

Tijdens het kennismakingsgesprek vertellen we ouders met welke groepen we werken. We vertellen voor welke leeftijd elke groep is en hoe groot de groepen zijn. Ook vertellen we welke pedagogisch professionals bij elke groep horen, wanneer zij werken, en hoe we vaste pedagogisch professionals vervangen bij ziekte en vakantie. Op de locatie is te zien wie welke dag werkt – en zo nodig op welke tijden.

Beroepskracht-kindratio (BKR)

Net als alle locaties van Wij zijn JONG werken wij volgens de BKR-rekentool van de Rijksoverheid. Daarmee berekenen we hoeveel pedagogisch professionals er minimaal aanwezig moeten zijn op een groep. Is de dagopvang dagelijks tien uur of meer open, dan mag er per dag maximaal drie uur worden gewerkt met minder pedagogisch professionals. In ons basisrooster staat hoe de inzet van pedagogisch professionals is geregeld voor elke groep apart.

Groep 1: Fluitjes

	Afwijken BKR 's morgens	Afwijken BKR tussen de middag	Afwijken BKR eind van de middag/'s avonds
Maandag	Van tot	Van tot	Van 15.50 tot 16.05 Van 16.55 tot 17.10
Dinsdag	Van tot	Van tot	Van 15.50 tot 16.05 Van 16.55 tot 17.10
Woensdag	Van tot	Van tot	Van tot
Donderdag	Van tot	Van tot	Van 15.50 tot 16.05 Van 16.55 tot 17.10
Vrijdag	Van tot	Van tot	Van tot

De uren waarop we in ieder geval niet afwijken van de BKR zijn:
14.30 – 15.45, 16.15 – 16.45 & 17.15 – 18.00 uur

Groep 2: Frisbees

	Afwijken BKR 's morgens	Afwijken BKR tussen de middag	Afwijken BKR eind van de middag/'s avonds
Maandag	Van tot	Van tot	Van 15.50 tot 16.05 Van 16.55 tot 17.10
Dinsdag	Van tot	Van tot	Van 15.50 tot 16.05 Van 16.55 tot 17.10
Woensdag	Van tot	Van tot	Van tot
Donderdag	Van tot	Van tot	Van 15.50 tot 16.05 Van 16.55 tot 17.10
Vrijdag	Van tot	Van tot	Van tot

De uren waarop we in ieder geval niet afwijken van de BKR zijn:
14.30 – 15.45, 16.15 – 16.45 & 17.15 – 18.00 uur

Groep 3: Freestylers

	Afwijken BKR 's morgens	Afwijken BKR tussen de middag	Afwijken BKR eind van de middag/'s avonds
Maandag	Van tot	Van tot	Van 15.50 tot 16.05 Van 16.55 tot 17.10
Dinsdag	Van tot	Van tot	Van 15.50 tot 16.05 Van 16.55 tot 17.10
Donderdag	Van tot	Van tot	Van 15.50 tot 16.05 Van 16.55 tot 17.10

De uren waarop we in ieder geval niet afwijken van de BKR zijn:
14.30 – 15.45, 16.15 – 16.45 & 17.15 – 18.00 uur

Groep Vakantie BSO

	Afwijken BKR 's morgens	Afwijken BKR tussen de middag	Afwijken BKR eind van de middag/'s avonds
Maandag	Van 08.30 tot 09.00	Van 13.00 tot 14.00	Van 15.30 tot 17.00 Van 18.00 tot 18.30
Dinsdag	Van 08.30 tot 09.00	Van 13.00 tot 14.00	Van 15.30 tot 17.00 Van 18.00 tot 18.30
Woensdag	Van 08.30 tot 09.00	Van 13.00 tot 14.00	Van 15.30 tot 17.00 Van 18.00 tot 18.30
Donderdag	Van 08.30 tot 09.00	Van 13.00 tot 14.00	Van 15.30 tot 17.00 Van 18.00 tot 18.30
Vrijdag	Van tot	Van tot	Van tot

In vakantieperiodes kan de BKR afwijken. Dit is vooral afhankelijk van de tijd waarop een (externe) activiteit plaatsvindt. Maar ook naar gelang de hoeveelheid kinderen die wel al dan niet komen en/of eerder worden opgehaald. Deze factoren, in combinatie met te nemen pauzes, zorgt ervoor dat we hier niet vooraf precies vast kunnen stellen hoe en wanneer er afgeweken wordt. Wel dat we het altijd aanpassen binnen het maximum af te wijken van 3 uur.

Zo informeren we ouders over de afwijkingsregeling en wijzigingen daarop:
Via een nieuwsbrief in het ouderportaal waar we wekelijks vooraf ook altijd de 'definitieve' programmering van de vakantie- en clinic-weken met de ouders delen.

Beroepskrachten in opleiding

Naast onze professionals werken er regelmatig beroepskrachten in opleiding op onze locatie. We hanteren het stagebeleid van Wij zijn JONG.

Stagiairs. Op onze locatie zijn vaak een of meer stagiairs aanwezig die het vak van pedagogisch professional leren. Ze voeren verzorgings- en begeleidingstaken uit en assisteren bij activiteiten. Dat doen ze onder verantwoordelijkheid van de pedagogisch professionals. Die zijn altijd in de buurt. Naarmate de opleiding vordert, neemt de zelfstandigheid van de stagiairs toe. Elke stagiair heeft een interne stagebegeleider.

Opvoeden doen we samen.

De praktische invulling van de pijler 'Opvoeden doen we samen' heeft drie onderdelen: het contact met ouders, ons groepsmanagement, en de samenwerking met andere organisatie zoals basisscholen. Samen zetten we ons in voor de kinderen, zodat zij hun mogelijkheden en talenten optimaal kunnen ontwikkelen.

Opvoeden doen we samen – met ouders

In dit deel: kennismaken en wennen, de mentor, elkaar informeren, en samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen.

Kennismaken en wennen

In de eerste periode leggen we de basis van de vertrouwensrelatie tussen de ouders, het kind en de pedagogisch professionals. Het ene kind heeft meer moeite met nieuwe situaties of een nieuwe omgeving dan het andere. We besteden daarom bewust aandacht aan het wennen. Hoe eerder een kind zich veilig voelt bij ons (welbevinden), hoe sneller het betrokken kan spelen. Tijdens de kennismaking zoeken we met de ouders naar een manier van wennen die prettig is voor hun kind. In de wenperiode kijken we samen naar het welbevinden en we evalueren hoe het met hun kind gaat, zodat we eventueel iets kunnen aanpassen.

De wenperiode ziet er als volgt uit:

Gezien wij niet in pandig in een school zitten, bevelen wij bij de ouders aan om met de eerste rondleiding de kinderen al mee te nemen. Wanneer dit op momenten is dat de bso niet open is, zetten we wel diverse klaar of aan. Zoals de game gym wall, op die manier proberen we de drempel met leuke vrije spelimpulsen al snel te verlagen.

We bespreken per kind specifiek of meer wen momenten wel al dan niet gewenst zijn. De eventuele data voor het wennen op de nieuwe groep worden doorgegeven en we hebben daarbij de intentie om de kinderen met eigen personeel in eigen Korein busjes op te halen. Dit kunnen we echter niet garanderen. Alle ruimtes en algemene dynamieken zijn bekend voor de kinderen maar de structuur of het niveau verschil van de activiteiten kan verschillen. Pedagogisch professionals houden ouders tijdens de overdracht op de hoogte wat betreft de ontwikkelingen op de groep.

De mentor

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. Dat is een van de pedagogisch professionals van de groep. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en voert ook het intakegesprek. Ze vertelt het kind en de ouders dan onder andere wat haar rol als mentor betekent. Allereerst volgt de mentor de ontwikkeling van het kind. Ze heeft aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van het kind, en nodigt de ouders uit om daarover in gesprek te gaan. Verder streeft ze naar een soepele overgang tussen thuis, de opvang en het basisonderwijs.

Als de mentor langere tijd afwezig is, zorgen we voor vervanging. De nieuwe mentor licht de ouders daarover in. Als we een mentor toewijzen, kiezen we er een die voldoende aanwezig is tegelijkertijd met het kind. We houden ook rekening met het aantal kinderen waarvan een pedagogisch professional al mentor is.

Elkaar informeren

We vertellen ouders waar ze belangrijke informatie kunnen vinden. Daarnaast laten we weten wat hun kind bij ons doet en hoe het gaat. Als ouders behoefte hebben aan een gesprek of een vraag willen stellen, dan maken we daar tijd voor. Wij informeren ouders, en ouders informeren ons. Want we horen graag hoe het thuis met het kind gaat. Dankzij die informatie kunnen we beter aansluiten bij (het gedrag van) het kind. Tijdens individuele contacten stemmen we goed af op alle verschillende ouders die onze locatie bezoeken. We benaderen ook regelmatig alle ouders tegelijk als we informatie willen delen.

Haalmoment

Het haalmoment is een laagdrempelige mogelijkheid om met ouders te praten en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind. Er is ook gelegenheid voor kinderen om uit eigen initiatief te vertellen hoe ze de middag hebben beleefd. Tijdens de uitwisseling letten we op privacy: als er andere ouders of kinderen in de buurt zijn, bespreken we geen privé-zaken van het kind of de ouders.

Gesprek met de mentor

Als de ouders of de mentor behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek, dan maken wij daar graag een afspraak voor.

Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Opvoeden doen we samen met ouders. We sluiten aan op thuis, met een gezamenlijk doel: de ontwikkeling van kinderen verrijken.

Hieronder lees je hoe we samenwerken en aansluiting zoeken bij de thuissituatie.

- Na de start van een kind op onze locatie is er doorgaans na drie maanden een uitgebreider contact moment met ouders over de ontwikkeling gedurende deze eerste maanden.
- Rond de verjaardag van het kind neemt de mentor contact op met ouders. Dit kan bij een telefonisch gesprek blijven maar dit kan indien gewenst ook resulteren in een fysieke afspraak op locatie.
- Bij het ophaalmoment kunnen ouders de pedagogisch professional altijd benaderen en proberen wij zelf ook met regelmaat de nodige informatie aan te geven zodat we iedereen regelmatig zien, spreken en zo goed als kan op de hoogte houden.
- Enkele keren per jaar proberen we ouders bij activiteiten/spelimpulsen te betrekken.
- Via het ouderportaal en/of social media laten we foto's en filmpjes zien.
- Kinderen kunnen met regelmaat gemaakte werken mee naar huis nemen.
- We schrijven nieuwsbrieven over uiteenlopende onderwerpen en programmeringen.

Opvoeden doen we samen – door groepsmanagement.

In dit deel: gedifferentieerd werken, teamwerk, samen kinderen volgen, naar een volgende groep, signaleren van bijzonderheden, pedagogisch beleid evalueren en borgen, en pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar.

Gedifferentieerd werken

Gedifferentieerd werken staat voor onderscheid maken en variëren. Want kinderen verschillen qua leeftijd, niveau, interesse en eigenheid. Er is ook een overeenkomst: ze zijn allemaal nieuwsgierig. Ze willen graag nieuwe dingen ontdekken en volgende stappen zetten. Door gedifferentieerd te werken, spelen we in op onderlinge verschillen en op de nieuwsgierigheid van ieder kind. In de praktijk betekent gedifferentieerd werken dat we aandacht hebben voor alle ontwikkelingsgebieden. Daar laten we onze aanpak op aansluiten. En we bieden variatie en keuze door de dag heen.

Aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden (zie bijlage 1)

Met goed groepsmanagement zorgen we in het dagelijkse werk voor een gevarieerd aanbod. Dat aanbod sluit aan op alle ontwikkelingsgebieden, passend bij de vrije tijd van kinderen. We sluiten steeds aan bij waar de kinderen zijn qua leeftijd, ontwikkeling, interesse en eigenheid. Zo blijft hun betrokkenheid hoog.

Variatie en keuze

We bieden variatie en keuze in een rijke uitdagende omgeving (met gevarieerde hoeken en materialen), met ruimte voor initiatief (met afwisseling tussen vrij spel en activiteiten), en altijd in dialoog (met inzet van de pedagogische interactievaardigheden). In de volgende hoofdstukken lees je daar meer over.

Teamwerk

Een groep kinderen begeleiden vraagt om teamwerk. Wie doet welke taak en hoe verdelen we onze aandacht over de kinderen, binnen en buiten? Daar denken we samen over na. Regelmatig nemen we ruimte voor spelbeschikbaarheid: het rustig kijken naar het spel van kinderen of het meespelen met hun spel. Zo kijken de pedagogisch professionals dagelijks naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. Op grond daarvan verdelen ze hun aandacht en taken. In het teamoverleg maken ze daar afspraken over. Ze bekijken dan ook hoe de taak- en rolverdeling is verlopen en hoe ze de taken en rollen de komende periode gaan verdelen.

Samen kinderen volgen

Door bewust te kijken naar wat kinderen bezighoudt – Wat spelen ze? Hoe spelen ze? Hoe communiceren ze? Wat maken ze, en op welke manier? – leren we de kinderen beter kennen. We volgen hun ontwikkeling. Indien gewenst heeft de mentor met de ouders een gesprek over de ontwikkeling van hun kind. (zie 'Opvoeden doen we samen – met ouders').

Zo volgt onze locatie de kinderen in de bso:

Via het kindvolgsysteem KJK! Deze is bij onze bso nog in ontwikkeling maar volgt steeds nadrukkelijker op de voorgrond. Daarnaast wordt de ontwikkeling van kinderen tijdens het groepsoverleg besproken.

Naar een volgende groep

Gaat het kind naar een andere bso of naar een andere groep, dan zorgen we voor een geleidelijke overgang. We spreken wenmomenten af en de mentor draagt het kind zorgvuldig over aan de collega's van de nieuwe groep. Heeft de nieuwe groep een ander LRK-nummer, dan vraagt de mentor toestemming aan de ouders om de informatie over te dragen. Is het LRK-nummer hetzelfde, dan hoeven de ouders alleen geïnformeerd te worden (afstemming). Vervolgens neemt de mentor contact op met de mentor van de nieuwe groep. Indien gewenst plannen de oude en nieuwe mentor een persoonlijk gesprek over het kind. Bij voorkeur is daar ook een van de ouders bij.

Signaleren van bijzonderheden

We observeren en volgen de ontwikkeling van kinderen. Bijzonderheden bespreken we altijd eerst met de ouders. Signaleren we bijzonderheden, dan gaan we te werk volgens de door Wij zijn JONG beschreven interne en externe zorgstructuur. Waar nodig schakelen we interne of externe experts in. Zij kunnen duiden wat er aan de hand is en geven advies over het vervolg. Uiteraard gebeurt dat altijd in nauw overleg met de ouders en na hun toestemming. Kortom: we blijven zorgvuldig in contact met de ouders en – na hun toestemming – ook met de externe instanties en de eventuele basisschool. In het team evalueren we de signalering.

Bij vragen over de ontwikkeling en het gedrag van kinderen kunnen we – in overleg en afstemming met de ouders – deze medewerkers of instanties raadplegen:

Pedagogisch coach, Intern begeleider kinderopvang, Zorgcoördinator KluppluZ, Ambulante medewerker KluppluZ, Centrum voor Jeugd en Gezin.

Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen

Samen volgen we dagelijks **het welbevinden en de betrokkenheid** van kinderen in samenhang met hun ontwikkeling. Daarbij gebruiken we het kindvolgsysteem. Zitten de kinderen goed in hun vel, zijn ze ontspannen en voelen ze zich veilig? Dan zit het goed met het welbevinden. Doen de kinderen tijdens het spelen en de activiteiten nieuwe ervaringen op? Zijn ze geboeid en gefascineerd door de activiteit? Zit er uitdaging in het spel of activiteit? Dan is ook de betrokkenheid hoog.

In *Ik ben in beeld*, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG, staat uitvoerig beschreven hoe **welbevinden en betrokkenheid** voor ons de belangrijkste toetsstenen zijn om de ontwikkeling van kinderen te beoordelen. De mate van welbevinden en betrokkenheid daagt ons uit om de pedagogische kwaliteit voortdurend aandacht te geven. Daarbij nemen we steeds de vier pijlers onder de loep om onze aanpak te verbeteren:

Opvoeden doen we samen – Kunnen we onze samenwerking verbeteren? Met ouders, met elkaar en met andere organisaties?

In een rijke uitdagende omgeving – Hoe rijk en uitdagend is ons aanbod?

Met ruimte voor initiatief – Bieden we voldoende keuzevrijheid? Is het dagritme afgestemd op ruimte voor initiatieven van kinderen? Zijn onze activiteiten/spelimpulsen passend en verrijkend?

Altijd in dialoog – Weten we wat kinderen beweegt, wat kinderen bezighoudt en hoe we aansluiten bij hun behoeften en belevingswereld?

Aan welbevinden en betrokkenheid zien we hoe het gaat met een kind én met onze pedagogische kwaliteit. Jaarlijks monitoren en meten we die, zodat we zicht houden op wat we kunnen aanpakken. De jaarlijkse cyclus waarmee we onze pedagogische kwaliteit borgen bestaat uit deze fasen:

- De pedagogische praktijk evalueren.
- Vanuit die evaluatie pedagogische doelen bepalen.
- Werken aan de pedagogische doelen met acties die de vier pijlers versterken (via werkoverleg, coaching en/of scholing/training).
- Het effect van onze aanpak beoordelen door te kijken naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen.

De pedagogische praktijk en beleid monitoren en evalueren we met:

- Matrix 'Ik ben in beeld'
- Vijfpuntenschaal betrokkenheid & welbevinden
- Het inzetten van de pedagogisch coach
- Ten doel stellen en uitvoeren van (kleine) pedagogische doelen
- Het pedagogisch beleid half jaarlijks te evalueren samen

Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

In 2023 legt onze locatie de focus op onderstaande pedagogische doelen. De doelen kunnen enigszins verschillen per team/groep.

- Volledig introduceren van het kindvolgsysteem KIJK! en daarmee het nog nadrukkelijker in beeld hebben van ieder kind.
- Door ontwikkelen van de uitdagende speelleeromgeving.
- Bevorderen van geborgenheid en duidelijke structuur per groep en over de hele locatie.
- Door ontwikkelen van het activiteiten aanbod en hoe we dit (steeds meer) gedifferentieerd, ondanks (externe) omstandigheden, weg willen blijven zetten.
- Stimulans bij pedagogisch professional tot verdiepende contactmomenten en overdracht met ouders wanneer gewenst.

Wij bereiken de doelen door middel van scholing, training, coaching en teamoverleggen.

Opvoeden doen we samen – met andere organisaties.

In dit deel: de doorgaande lijn met het onderwijs en samenwerken met andere organisaties.

Samenwerken met het onderwijs

Hieronder lees je met welke scholen voor basisonderwijs we samenwerken en de manier waarop we dat doen.

Naam basisschool	Samenwerking
<ul style="list-style-type: none">• De Klapwiek• De Achtbaan (Gunterslaer)• De Ontmoeting• De Driestam• De Opbouw• De Tariëq	<p>Met iedere school proberen we over het volgende afspraken te maken:</p> <ul style="list-style-type: none">- Een vaste verzamelplaats voor de kinderen af te stemmen, van waar de kinderen door een taxi chauffeur of pedagogisch professional worden opgehaald.- Dat de kinderen op deze specifieke dagen niet langer dan nodig in de klas kunnen blijven voor bijvoorbeeld 'na blijf werk', verzorgen van klassendiensten, huiswerk te bespreken, etc.- Leerkrachten op de hoogte zijn welke kinderen naar onze bso komen.- Half jaarlijkse communicatie naar ouders, middels bijvoorbeeld een nieuwsbrief, ter promotie van onze sport- en spel-bso.- Bij sommige scholen nemen we deel uiteenlopende bijeenkomsten, vergaderingen of open dagen.

Samenwerken met andere organisaties

Onze locatie werkt samen met:

- Uiteenlopende nabijgelegen sportpartners als Jumpsquare, Neoliet, Op Noord, Monkey Town, Dansschool Step by Step, Bowling Centrum, GlowGolf en meer.
- Uiteenlopende workshop houders
- Summa Sport & Summa Vrije tijd
- Gemeente in kader van te huren sportvelden, accommodaties en opslag
- Inpandige uitbreiding als karateclub
- Taxibedrijf van de Munckhof
- KluppluZ

In een rijke uitdagende omgeving.

In dit hoofdstuk: indeling van de ruimte, inrichting van de hoeken en plekken, geordend materiaal en de buitenruimte.

Verschillende soorten bso's

Alle bso's zijn anders. Sommige zijn zelfstandig, andere delen de ruimte met een peuteropvanglocatie of een basisschool. Op iedere bso denken de pedagogisch professionals creatief na over de best mogelijke invulling van de rijke uitdagende omgeving. De belangrijkste uitgangspunten staan in de volgende alinea's. Benieuwd naar de indeling van onze specifieke ruimte? Kijk bij 'Onze locatie' aan het begin van dit pedagogisch werkplan.

Indeling van de ruimte

We streven naar een prettige, sfeervolle en rustige uitstraling. Aantrekkelijk en niet te prikkelend. De kleuren zijn bewust gebruikt. En de aankleding van de wanden sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Verder zorgen we voor een goed overzicht en houden we belangrijke looproutes vrij. Zo creëren we een plek waar kinderen, ouders en pedagogisch professionals zich prettig voelen.

De rijke uitdagende omgeving bevat hoeken/plekken die zijn ingericht voor een bepaald spel of activiteit. De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kasten, speelschermen, matten of tape. Dat zorgt voor rust en concentratie. Er is ruimte voor rustig en meer actief spel, voor individueel spel en voor kleine of grote groepsactiviteiten. Bij de indeling streven we naar specifieke ruimtes, hoeken of plekken met bijvoorbeeld de volgende functies: beeldende creativiteit (atelier), muziek, dans, drama (theater), ruimtelijk inzicht en techniek, natuurbeleving, gezelschapsspelen, media (computer, games), fantasie en rollenspelen, beweging, sport en spel. Daarmee sluiten we aan op de leeftijd van de kinderen. Ook de toiletruimtes bieden de mate van privacy en zelfstandigheid die bij de leeftijd past.

Inrichting van de hoeken en plekken

We zoeken, soms samen met de kinderen, naar gevarieerde materialen. Alle kinderen kunnen iets van hun niveau vinden en hebben voldoende keuze. Kinderen kunnen naast of met elkaar bezig zijn met voldoende materialen. Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en afgewisseld. Verder zijn er in elke groep materialen en illustraties te vinden waarop verschillende culturen en rollen zichtbaar zijn. Daarnaast liggen er veilige echte materialen die passen bij de leeftijd – bijvoorbeeld een fototoestel – en open materiaal waar kinderen zelf betekenis aan kunnen geven zoals dozen, takken of lege melkpakken. Veilige echte en open materialen bieden extra kansen voor verdiepend spel.

Geordend materiaal

De materialen zijn overzichtelijk geplaatst en zo nodig gelabeld. Die ordening helpt onszelf, maar is ook belangrijk voor het spel of de activiteit van kinderen. Ze kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen. Ook voor ouders kan het handig zijn om overzicht te hebben. Soms bewaren kinderen gemaakte spullen een tijdje, bijvoorbeeld om er de volgende keer mee verder te gaan of om iets tentoon te stellen. We streven ernaar ook daar een plek voor te reserveren.

Buitenruimte

We streven naar een uitnodigende buitenspeelplaats. Buiten hebben kinderen andere spelmogelijkheden en ze doen er belangrijke ervaringen op. Ook buiten is er een zichtbare verdeling van de ruimte. We streven naar een veilige, gevarieerde ondergrond die past bij het spel – bijvoorbeeld gras, steen, zand of een ondergrond met een klein niveauverschil. Ook zorgen we voor gevarieerde buitenmaterialen die gemakkelijk te vinden en op te ruimen zijn. Elke dag willen we graag buiten kunnen zijn.

Met ruimte voor initiatief.

In dit hoofdstuk: vrij spel en uitnodigende activiteiten, de overgang van school naar bso, vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen.

Vrij spel en uitnodigende activiteiten

De tijd op de bso is ingedeeld in herkenbare periodes met vaste onderdelen. Maar het dagritme is ook flexibel: wat de kinderen doen, staat niet tot in detail vast. Na school hebben ze vooral de ruimte om vrij te spelen. Daarnaast bieden we kinderen gedurende de week gevarieerde en aantrekkelijke activiteiten. Bij het vrij spelen en de activiteiten letten we nadrukkelijk op de eigen initiatieven van kinderen. Benieuwd naar onze globale dagindeling? Kijk onder 'Onze locatie' in het eerste deel van dit pedagogisch werkplan.

Hier wordt het globale wekelijkse programma van 2023 tot en met de zomervakantie weergegeven.

Jaar 2023

Weeknr.	Data	Programmering
1	2 jan. t/m 8 jan.	Kerstvakantie - Afwisselend activiteitenprogramma op en rond de locatie & mogelijk bij sportpartners
2	9 t/m 15 jan.	Clinic weken periode 1 2022 - Deels op locatie en deels bij sportpartners Vijfkomplaan
3	16 t/m 22 jan.	Clinic weken periode 1 2022 - Deels op locatie en deels bij sportpartners Vijfkomplaan
4	23 t/m 29 jan.	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 2)
5	30 jan. t/m 5 feb.	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 2)
6	6 t/m 12 feb.	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 2)
7	13 t/m 19 feb.	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 2)
8	20 t/m 26 feb.	Voorjaarsvakantie - Afwisselend activiteitenprogramma op en rond de locatie & mogelijk bij sportpartners
9	27 feb. t/m 5 mrt.	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 2)
10	6 t/m 12 mrt.	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 2)
11	13 t/m 19 mrt.	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 2)
12	20 t/m 26 mrt.	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 2)
13	27 mrt. t/m 2 apr.	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 2)
14	3 t/m 9 apr.	Clinic weken periode 2 2022 - Deels op locatie en deels bij sportpartners Vijfkomplaan
15	10 t/m 16 apr.	Clinic weken periode 2 2022 - Deels op locatie en deels bij sportpartners Vijfkomplaan
16	17 t/m 23 apr.	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 3)
17	24 t/m 30 apr.	Meivakantie - Afwisselend activiteitenprogramma op en rond de locatie & mogelijk bij sportpartners
18	1 t/m 7 mei	Meivakantie - Afwisselend activiteitenprogramma op en rond de locatie & mogelijk bij sportpartners
19	8 t/m 14 mei	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 3)
20	15 t/m 21 mei	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 3)
21	22 t/m 28 mei	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 3)
22	29 mei t/m 4 juni	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 3)
23	5 t/m 11 juni	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 3)
24	12 t/m 18 juni	Junivakantie - Klapwiek, Driestam & Opbouw - Afwisselend activiteitenprogramma
25	19 t/m 25 juni	Junivakantie - Achtbaan - Afwisselend activiteitenprogramma
26	26 juni t/m 2 juli	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 3)
27	3 t/m 9 juli	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 3)
28	10 t/m 16 juli	Sport & spel programma en/of optioneel extern programma bij sportpartner (9 weekse cyclus periode 3)
29 t/m 31	17 juli t/m 27 aug.	Zomervakantie - Afwisselend activiteitenprogramma op en rond de locatie & mogelijk bij sportpartners

*Externe factoren kunnen deze programmering nog deels beïnvloeden

De overgang van school naar bso

Elk kind beleeft de overgang van school naar bso anders. Kinderen komen met verschillende behoeften binnen. De een wil graag even rust, de ander leeft zich graag even uit. Pedagogisch professionals hebben oog voor die verschillen en weten wanneer ze een kind met rust moeten laten of juist moeten uitnodigen tot spel.

Gedurende de middag zijn er ook overgangsmomenten van het ene naar het andere onderdeel, bijvoorbeeld tussen vrij spel en een geplande activiteit. Omdat overgangen prikkelrijk kunnen zijn, laten we die momenten soepel verlopen. We hebben gezamenlijke afspraken en gebruiken soms rituelen. Pedagogisch professionals stemmen onderling de overgangen goed af.

Vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen

Tijdens de vakantie of op schoolvrije dagen zijn kinderen langere dagen bij ons. We hebben dan een ander dagritme met afwisseling tussen vrij spel en uitnodigende activiteiten.

Onze dagindeling in de vakantie of tijdens een schoolvrije dag ziet er zo uit:
Graag ontvangen wij de kinderen voor 09.00 uur. Tot die tijd kan ook in uiteenlopende ruimtes gebruik gemaakt worden van het aanbod dat door onze pedagogisch professionals klaar is gezet. Vanaf 09.00 uur bewegen de kinderen zich naar de specifieke groepsruimtes zodat er met leeftijdsgenootjes wat drinken en fruit genuttigd kan worden. Tevens wordt in grote lijnen het dagprogramma met de kinderen doorgenomen. Over het algemeen bieden wij zowel tijdens het ochtend- als middagdeel een (beweeg) activiteit aan. Een activiteit die op locatie, bij onze sportpartner, in de wijk of bij team activiteiten plaats kan vinden. Tussen 12.30 en 13.30 uur vindt doorgaans de lunch plaats en vanaf 17.00 uur worden de kinderen opgehaald.
In verband met onze (externe) programmering is het belangrijk dat met ons via het ouderportaal of telefonisch wordt gecommuniceerd wanneer kinderen later dan 09.00 uur gebracht worden of gewenst wordt de kinderen voor 17.00 uur op te halen.
We streven ernaar om minimaal een week van te voren het programma van de vakantie met ouders te communiceren.

Altijd in dialoog.

In dialoog zijn betekent dat er wederzijds contact is. Oftewel, vertaald naar de dagelijkse praktijk: dat er interactie is tussen pedagogisch professionals en kinderen – en tussen kinderen en volwassenen onderling. De pedagogische wetenschappen onderscheiden zes interactievaardigheden. Onze pedagogisch professionals zetten die vaardigheden dagelijks in, zodat kinderen zich veilig en op hun gemak voelen bij ons.

De zes interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit is reageren op wat kinderen willen, denken en voelen – door oog te hebben voor signalen, non-verbaal en verbaal, en door een kind aan te voelen. Het gaat over geborgenheid bieden, een vertrouwensrelatie aangaan en kinderen erbij laten horen in een positieve groepsfeer. Voorbeelden daarvan zijn luisteren, de aai over de bol, het oogcontact, de knipoog, interesse en nieuwsgierig zijn naar het kind. Ook gaat het bij sensitieve responsiviteit over aanmoedigen en bevestigen: kinderen de mogelijkheid geven om nieuwe dingen te ontdekken. Voorbeelden daarvan zijn belangstelling tonen, betrokken zijn bij wat het kind doet, steun bieden bij moeilijke momenten en enthousiasme van het kind delen.

Respect voor autonomie

Respect voor autonomie is kinderen de ruimte geven om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen. Respect voor autonomie is ook: kinderen de kans geven vanuit eigen interesses bezig te zijn en keuzes te maken, zelf te experimenteren en ontdekkingen te doen. Als pedagogisch professionals lokken we ideeën en initiatieven uit, betrekken we kinderen bij het bepalen van regels en afspraken, en hebben we reële verwachtingen. Kinderen voelen het wanneer ze serieus worden genomen. Dan ontwikkelen ze eigenwaarde en kunnen ze zich betrokken voelen bij de groep, het spel en de activiteiten.

Structuur bieden en leidinggeven

Door structuur te bieden orden je de wereld om kinderen heen. Alle kinderen hebben daar behoefte aan. Structuur geeft ze het houvast dat ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag gaan. Voorbeelden daarvan zijn een overzichtelijke speelleeromgeving, een begrijpelijke dagindeling, een beperkt aantal consequente en duidelijke regels die uitgelegd worden aan kinderen, voorspelbaar en duidelijk gedrag van pedagogisch professionals. Structuur bieden en leidinggeven lijkt het tegenovergestelde van respect voor autonomie, maar ze vullen elkaar aan als ze in evenwicht zijn. Voor elke (leeftijds)groep en voor elk kind ligt dat evenwicht weer anders.

Ongewenst gedrag ombuigen naar gewenst gedrag

Hoe gaan we om met ongewenst gedrag? Kinderen willen zich geaccepteerd voelen zoals ze zijn. Inclusief hun emoties en belevingen, ook op momenten dat ze boos, druk of naar binnen gekeerd zijn. We gaan ervanuit dat het kind met zijn gedrag een bedoeling heeft, ook al is dat gedrag niet altijd effectief of gewenst. Allereerst proberen we daarom de intentie van kinderen te begrijpen. Er zijn veel redenen voor ongewenst gedrag, bijvoorbeeld niet weten dat iets niet mag, van slag zijn door een gebeurtenis, meer uitdaging nodig hebben of temperamentvol zijn. Het gedrag kan ook bij de ontwikkelingsfase horen.

Het doel van ombuigen van ongewenst naar gewenst gedrag is dat het kind met (zelf)vertrouwen weer verder kan met het sturen van zijn eigen gedrag. Kinderen voelen zich ook veiliger als ze weten dat er iemand aanwezig is die ingrijpt als het even niet gaat, die ondersteunt of juist begrenst. Iemand bij wie ze kunnen checken of wat ze doen ook kan.

Er zijn veel manieren waarop pedagogisch professionals kunnen reageren op ongewenst gedrag: een non-verbale reactie geven, een grapje maken, kinderen positief herinneren aan een regel, gedrag benoemen dat gewenst is, ik-boodschappen geven over het gedrag van het kind, en soms ook negatief gedrag negeren en positief gedrag juist belonen.

Vijf stappen bij conflictoplossing

Soms hebben kinderen conflicten. Wij zien die als leermomenten voor de (sociale) ontwikkeling. Kinderen leren hun gevoel en mening te laten horen en zien. Ze leren zichzelf en de ander beter te begrijpen en oplossingen te zoeken. Daardoor leren ze sociale en morele regels. Bij een conflict zetten pedagogisch professionals vijf stappen:

1. Bij een probleem of conflict stoppen we, snel maar rustig, het ontoelaatbare gedrag. We benoemen de emoties die kinderen laten zien en geven ze zo nodig een handreiking om hun emoties op een toelaatbare manier te uiten (stoom afblazen/ruimte voor ontlasting zonder dat andere kinderen zich onveilig voelen).
2. We verzamelen informatie over wat er is gebeurd. Daarna checken we of we het goed hebben verwoord of begrepen.
3. We formuleren het probleem opnieuw en vragen naar compromisvoorstellen/oplossingen en kiezen er samen een uit.
4. We letten erop dat de gekozen oplossing naar tevredenheid van alle kinderen is, en we bedenken zo nodig samen hoe we die kunnen uitvoeren.
5. We ronden het gesprek af, blijven ondersteuning geven en kijken of de oplossing voor alle kinderen werkt.

Praten en uitleggen

Bij deze interactievaardigheid gaat het om hoe we aansluiten bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. We geven uitleg in een rustig tempo met een logische opbouw, zodat kinderen de uitleg goed begrijpen.

Praten en uitleggen gaat ook om overleg met de kinderen: op de bso mogen ze al veel meebepalen. We voeren allerlei gesprekken met de kinderen. Kleuters komen bij ons met hun waarom-vragen, feitelijke vragen of filosofische vragen. We genieten van de uitwisseling en van het samen zoeken naar antwoorden. Zesjarige kinderen vertellen al volop en geven hun mening. Oudere kinderen kunnen zich steeds beter concentreren op een onderwerp. Ook hanteren ze de gespreksregels vaak al goed. Ze gaan bijvoorbeeld goed om met beurtwisseling, luisteren, vertellen en focussen.

De onderlinge omgang is gebaseerd op plezier, aandacht, oprechte interesse, begrip, respect en duidelijkheid. We creëren een positieve communicatieve sfeer door regelmatige beurtwisselingen – zowel een-op-een als in groepsituaties. Soms bouwen we gesprekken uit om het denkvermogen van kinderen te prikkelen. In een groepsituatie proberen we iedereen te betrekken bij wat er gebeurt. We letten erop dat alle kinderen aan het woord kunnen komen. Nederlands is de voertaal, maar in sommige werksituaties kan een pedagogisch professional een andere taal gebruiken in het belang van het kind. Soms gebruiken we gebaren, mimiek of beeldmateriaal.

Ontwikkeling stimuleren

De interactievaardigheid 'Ontwikkeling stimuleren' zetten we in tijdens allerlei situaties en activiteiten. Bij de bso zijn kinderen in hun vrije tijd. We bieden kinderen een ontspannen, veelzijdige en uitnodigende opvang. Ze ontwikkelen zich via muziek en toneel, beeldende expressie, boeken en films, techniek en ruimtelijk inzicht, de natuur, sport en bewegen, digitale ervaringen en soms ook huiswerk van school. Bij de bso doen ze in alle ontwikkelingsgebieden ervaringen op, passend bij hun eigen tempo, interesses en mogelijkheden. Dat gaat op een ontspannen manier.

Kinderen zijn van zichzelf nieuwsgierige ontdekkers en onderzoekers, en wij begeleiden ze op hun ontdekkingstocht. We kennen de kinderen en hun interesses en mogelijkheden. Daardoor zien we in allerlei spelsituaties en activiteiten kansen voor begeleiding. Per situatie kiezen we wat we doen: intenties en plannen van kinderen verwoorden of helpen uitvoeren, samen nadenken over nieuwe materialen of nieuwe ideeën bij een vertrouwd spel, open vragen stellen, samen oplossingen zoeken, indrukken verwerken, kinderen bij elkaar betrekken, meespelen, om voorbeelden vragen, voorbeelden geven, instructie geven en nog veel meer. We helpen kinderen ook als ze iets nog niet helemaal alleen kunnen of durven. Kortom: we stimuleren de ontwikkeling op alle mogelijke manieren.

Begeleiden van onderlinge interacties

Met deze interactievaardigheid sluiten we het hoofdstuk af. Als pedagogisch professionals begeleiden we de onderlinge interacties van kinderen en het groepsproces. Dat doen we met begrip, respect, interesse en duidelijkheid. Kinderen leren volop van elkaar, ze vullen elkaar aan en ze hebben plezier in samenzijn en erbij horen. We zetten ons in voor een groepsfeer waarbij ieder kind zichzelf kan zijn en mee kan doen. We praten over diverse onderwerpen en we zijn nieuwsgierig naar verschillende ideeën en meningen. Verder creëren we gezamenlijkheid door bijvoorbeeld feestjes te vieren, rituelen uit te voeren, (groeps)herinneringen te koesteren met foto's en verhalen, vriendschappen te zien en te waarderen. Zelf laten we goed voorbeeldgedrag zien. Waar het kan, laten we kinderen meedenken en beslissen. Door kinderen vaak te laten werken in kleine groepen (bijvoorbeeld bij activiteiten, eten en drinken), geven we kinderen de kans om elkaar goed te leren kennen.

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

In dit hoofdstuk: extra aspecten van het pedagogisch beleid, conform de eisen in de Wet Kinderopvang

Activiteiten waarbij de basisgroep verlaten wordt

Soms kunnen kinderen de basisgroep verlaten voor bepaalde activiteiten of om even in een andere groep of centrale hal te gaan kijken of spelen.

Op onze locatie verlaten de kinderen met regelmaat de basisgroep.

Bij de volgende (spel)activiteiten verlaten de kinderen de basisgroep:
Tussen 15.00 en 15.30 uur zijn de kinderen altijd in de eigen basisgroep. Daarna vinden de (beweeg) activiteiten plaats waarbij naar activiteit, leeftijd en/of vaardigheden kan worden gedifferentieerd. Na de activiteit kennen we een open-deuren-beleid. Dit wordt vormgegeven als beschreven bij de paragraaf over 'onze locatie'.

Als kinderen de basisgroep verlaten, dan is dat als volgt geregeld:
Kinderen kennen hun basisgroep en mentor, daar wordt de middag of dag dan ook gestart. Wanneer kinderen gebruik willen maken van de sportzaal moeten ze op de groep bij de pedagogisch professional een daarvoor beschikbaar gesteld armbandje vragen. Wanneer er geen structureel toezicht is in de sportzaal kunnen er maximaal 12 kinderen tegelijk naartoe. Er zijn dan ook maar 12 beschikbare bandjes over de groepen verdeeld.
Wat betreft het open-deuren-beleid is het zo geregeld dat de kinderen van alle beschikbare ruimtes gebruik kunnen maken. Elke ruimte kent een soort van thema, pedagogisch professionals zijn daar veelvuldig aanwezig en zullen daar eveneens deelname tot activiteiten stimuleren.

Extra opvang afnemen

Ouders hebben bij ons soms de mogelijkheid voor het afnemen van extra opvang.

Kinderen komen meestal op vaste dagen naar de bso. Dat is belangrijk voor de stabiliteit van de groepen, het veilige en vertrouwde gevoel van de kinderen en daarmee de pedagogische kwaliteit. Soms kan het voorkomen dat ouders extra opvang nodig hebben. Aan extra opvang afnemen zijn spelregels verbonden. Ouders kunnen [die regels](#) vinden op de website.

Omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen

Bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen differentiëren we (afhankelijk van de activiteit) naar leeftijd en/of vaardigheden. Bekende pedagogisch professionals zijn daarbij aanwezig en zorgen voor geborgenheid en een gewenste indeling/verloop van de activiteit.

Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Volgens de Wet Kinderopvang moet er per locatie vijftig uur per jaar beschikbaar zijn voor pedagogisch beleid en tien uur per fte voor coaching. De pedagogisch beleidsuren zijn bestemd voor de totstandkoming en uitvoering van beleidsvoornemens (zie pedagogische kwaliteit, onze focus voor dit jaar). De coachinguren worden ingezet om pedagogisch professionals te coachen bij hun werkzaamheden.

Bovenstaande uren hebben we als volgt verdeeld, waarbij alle medewerkers (inclusief flexmedewerkers en invallers) minimaal eenmaal per jaar coaching ontvangen. De uren zijn vastgesteld op peildatum 1 januari.

Vormgeving pedagogische beleidsvoornemens	Locatiemanager – 0,96 uur per week
Vormgeving coaching van medewerkers	Pedagogisch coach - 0,54 uur per week

Coaches verdelen hun uren over bijvoorbeeld werkoverleg, kind-besprekingen, inspiratiebijeenkomsten, samen formuleren van pedagogische doelen, evaluatie van pedagogische doelen en coaching on the job met teams. Coaches en managers streven gezamenlijk naar een zo efficiënt mogelijke inzet.

Bijlage 1.

De ontwikkelingsgebieden op een rij

Alle ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk. Bij Wij zijn JONG willen we kinderen brede ervaringen op laten doen, zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot creatieve denkers en doeners. Die ontwikkeling is voortdurend aan de gang. En alle stappen die de kinderen zetten, doen ertoe voor ons. Lees de voorbeelden per ontwikkelingsgebied en zie de kinderen groeien – van 0 tot en met 12 jaar en ouder.

De acht ontwikkelingsgebieden:

1. **De emotionele en sociale ontwikkeling.** Van goed in je vel zitten, je veilig voelen en welbevinden naar vertrouwen hebben in jezelf en anderen, samenzijn, samen spelen, belangstelling hebben voor elkaar, samen genieten, samen delen, keuzes maken, plannetjes maken en terugkijken, troosten en getroost worden, samen vieren, samen regels maken, afspraken nakomen, onenigheid oplossen, opkomen voor jezelf en de ander, je identiteit vormen door vergelijking, verantwoordelijkheid voor elkaar dragen, participeren, anderen accepteren en met anderen omgaan, competitie, genieten van elkaar, samenwerken, etc.
2. **De motorische ontwikkeling.** De grote en de kleine motoriek. Van het pakken van je voetje naar om kunnen draaien, kruipen, lopen, balanceren, de bal rollen, strepen zetten met de kwast, een autootje laten rijden, een trein vastmaken, lopen over een streep, fietsen, dansen, schrijven, fluiten, voetballen, turnen, bouwen met fijne materialen, etc.
3. **Taal en communicatie/taalvaardigheid.** Van horen, huilen, kijken en brabbelen, naar luisteren, praten, een gesprek voeren, rijmen, lezen, schrijven, gedichtjes maken, verhalen bedenken en informatie tot je nemen.
Taal is een middel om uit te drukken en met anderen te delen wat je ervaart, voelt, denkt of wilt. Taal omvat spraak, dus het beheersen van klanken. Bij passieve taal gaat het om het vlot verstaan van dialogen, opdrachten, liedjes, verhalen, toneelstukjes en filmpjes.
4. **Rekenprikkel.** Van 'daar pas ik wel tussen' naar meten van de hoogte, breedte en diepte. Van rekening houden met één eigenschap tegelijk naar rekening houden met meer eigenschappen. Van willekeurig tellen van de getallen 1, 2, 7, 5, 10 naar het uitrekenen van $4 \times 12 = 48$. Van drie blokken op elkaar zetten naar werken vanuit een bouwtekening tot er een kasteel staat. Van verschil voelen tussen zacht, hard, nat, droog, licht en zwaar naar onderscheid maken tussen kleuren, vormen, structuren, hoeveelheden, etc.
5. **Muzikale en beeldende expressie.** Van geluiden horen, muziek luisteren, beelden en bewegingen zien en maken naar zingen, dansen, tekenen, schilderen, kleien, kleuren, structuren zien, composities maken, etc.

6. **Morele ontwikkeling en begrijpen van de sociale wereld.** Van voelen dat we van je houden en dat je erbij hoort naar voelen en weten dat je wordt gewaardeerd, nadenken over wat wel en niet mag en waarom, nadenken over wat een 'goed' mens is, nadenken over de verschillen tussen mensen, respecteren van anderen, etc.
7. **Verstandelijke ontwikkeling/denkontwikkeling.** Van doen, ervaren en ontdekken naar steeds meer concrete kennis van de mens en de wereld om je heen, abstracte begrippen, filosofische wijsheden, begrijpen van de fysische wereld – van zandkorrel tot sterrenstelsel – en de levende natuur, begrijpen hoe voorwerpen zich gedragen in allerlei situaties en combinaties met elkaar (bijvoorbeeld het effect van water op papier), de effecten van handelingen op objecten kunnen voorspellen (bijvoorbeeld hoe de bal gaat rollen), vertrouwd raken met allerlei technische toepassingen, etc.
8. **Zelfsturing en ondernemingszin.** Van willekeurig exploreren naar bewust voor je spel kiezen. Van weten wat je wilt naar initiatief nemen en stappen zetten om je doel te bereiken. Van met wilskracht iets oppakken, doelen stellen en keuzes maken naar scenario's voor acties verzinnen, afstand kunnen nemen en leren uit ervaring. Van leren omgaan met moeilijkheden en obstakels naar problemen oplossen.

Bijlage 2. Gebruikte literatuur

Boonstra, M. & IJ. Jepma (2016). *Lerenderwijs. Samenwerken aan pedagogische kwaliteit in de kinderopvang*, Springer Media B.V.

Fukkink, R., redactie (2017). *Pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang*. BKK. Bohn Stafleu van Loghum, Houten.

GGD GHOR Nederland & Nederlands Jeugdinstituut (NJI), *Veldinstrument observatie pedagogische praktijk kindercentra en peuterspeelzalen december, 2014* Utrecht.

Hoex, J., (2010). *Een solide basis voor positief jeugdbeleid*. Nederlands Jeugdinstituut.

ISSA, VBJK, Mutant (2016) *Europees kader voor kwaliteit (*Nederlandse samenvatting)* - European Quality Framework ECEC/ EQF.

Keulen, van, A., Leseman, P., Wanningen, K. & Kool, C. (2015). *Kwaliteitskader voor educatie van het jonge kind*. Nuvoorlater.nl

Keulen, A. van & E. Singer (2012), *Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Laevers, F., Silkens, K., & Declercq, B. (2020). *Ervaringsgericht werken in de voorschoolse kinderopvang*.

Laevers, F., Buyse, E., Daems, M. Declercq, B. (2016). *Welbevinden en Betrokkenheid als toetsstenen voor kwaliteit in de kinderopvang* (Uitgave kennisdossier kinderopvang BKK). Utrecht: BKK.

Landelijk Pedagogenplatform Kindercentra (2017). *Bouwstenen voor een pedagogisch kwaliteitskader Kinderopvang*.

Leseman, P., Veen, A. redactie (2016). *Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit voorschoolse instellingen. Resultaten uit het pre-COOL cohortonderzoek*. Kohnstamm Instituut.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2009). *De NCKO kwaliteitsmonitor*. SWP.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2012). *De kwaliteitsmonitor BSO*. SWP Amsterdam.

Riksen -Walraven, M. (2000). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. Vossiuspers AUP, Amsterdam.

Schreuder, L., M. Boogaard, R. Fukkink & J. Hoex (2011), *Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Singer, E., & De Haan, D. (2021). *Speels, liefdevol en vakkundig*. SWP.

Singer, E. & L. Kleerekoper (2009), *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*. Elsevier gezondheidszorg, Maarssen.

Singer, E., Van Keulen, A., Saiz, A. B., & Roetman, A. (2012). *Samen verschillend*. Reed Business Education.

Strik, A., Schoemaker, J., (2018) *Interactievaardigheden. Een kindvolgende benadering*. Bon Stafleu van Loghum, Houten.

